

Varró Dániel: Szösz néne

Fönt a Maszat-hegy legtetetjén,
ahol érik a Bajuszos Pöszméte,
és ahol sose voltunk még, te meg én,
ott ül a teraszán Szösz néne.

Ott ül a teraszán
vénkora tavaszán,
néha kiújul a köszvénye.

Ott ül dudorászva egy ósdi hokedlin,
szimatol körülötte az öszvére,
hogyhogy sohasem tetszik berekedni
a nagy dudolásban, Szösz néne?
Hogyhogy a köszvény,
hogyhogy az öszvér
nem szegi kedvét, Szösz néne?

Hát, tudjátok, ez úgy van, gyerekek,
nálam csupa szösz az asztal, a kerevet,
csupa szösz a tévé, csupa szösz a telefon,
szösz van a padlón, csempén, plafonon,
szösz van a hokedlin, szösz van a nokedlin,
szösz van a hajamon, a fülemen, a szöszömön,
öszvér, köszvény, semmi se búsít,
nem szegi semmi se kedvem, köszönöm.

Futnak a Takarítók a teraszhoz,
sipitoznak máris: „Szösz néne,
Csupa szösz a függöny, csupa szösz az abrosz,
nem lesz ennek rossz vége?
Csupa szösz a nyugdíj, csupa szösz a TAJ-szám,
szösz van a porcica kunkori bajszán,
szösztelenítsünk, portalanítsunk,
föltakarítsunk, Szösz néne?”

Fönt a Maszat-hegy legtetetjén,
ahol érik a Bajuszos Pöszméte,
és ahol sose voltunk még, te meg én,
dudorászik a teraszon Szösz néne:
„Szösztelenítés, portalanítás,
föltakarítás? Kösz, még ne.”

Kosztolányi Dezső: Boldog, szomorú dal

Van már kenyerem, borom is van,
van gyermekem és feleségem.
Szívem minek is szomorítsam?
Van mindig elég eleségem.
Van kertem, a kertre rogyó fák
suttogva hajolnak utamra,
és benn a dió, mogyoró, mák
terhétől öregbül a kamra.
Van egyszerű, jó takaróm is,
telefonom, úti bőröndöm,
van jó-szívű jót-akaróm is,
s nem kell kegyekért könyörögnöm.
Nem többet az egykori köd-kép,
részegje a ködnek, a könnynek,
ha néha magam köszönök még,
már sokszor előre köszönnek.
Van villanyom, izzik a villany,
tárcám van igaz színezüstből,
tollam, ceruzám vigan illan,
szájamban öreg pipa füstöl.
Fürdő van, üdíteni testem,
langy téa beteg idegeimnek,
ha járok a bús Budapesten,
nem tudnak egész idegennek.
Mit eldalolok, az a bánat
könnyeikbe borít nem egy orcát,
és énekes ifjú fiának
vall engem a vén Magyarország.
De néha megállok az éjen,
gyötrődve, halálba hanyatlón,
úgy ásom a kincset a mélyen,
a kincset, a régít, a padlón,
mint lázbeteg, aki föleszmél,
álmát hüvelyezve, zavartan,
kezem kotorászva keresgél,
hogy jaj, valaha mit akartam.
Mert nincs meg a kincs, mire vágytam,
a kincs, amiért porig égtem.
Itthon vagyok itt e világban,
s már nem vagyok otthon az égben.

Weöres Sándor: Rongyszőnyeg 13

Én is világot hódítani jöttem
s magamat meg nem hódíthatom,

csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.

Valaha én is úr akartam lenni;
ó bár jó szolgálja lehetnék!

De jaj, szolgál csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzsög a végtelenség.

Weöres Sándor: Ének a határtalanról

Amikor még senkise voltam,
fény, tiszta fény,
a kígyózó patakokban
gyakran aludtam én.

Hogy majdnem valaki lettem,
kő, durva kő,
hegylejtőn jég-erezetten
hömpölygetett nagy erő.

És végül élni derültem,
láng, póre láng,
a szerte határtalan úrben
mutatom valódi hazánk.

Pusztai Sándor: Tékozló fiú

a mindenségben kell lenni egy helynek
ahol még emlékeznek rám
apám szíve az

mire várok még
hazamegyek

Dsida Jenő: Nagycsütörtök

Nem volt csatlakozás. Hat óra késést jeleztek és a fullatag sötétben hat órát üldögéltem a kocsárdi váróteremben, nagycsütörtökön. Testem törött volt, és nehéz a lelkem, mint ki sötétben titkos útnak indult végzetes földön csillagok szavára, sors elől szökve, mégis szembe sorssal, s finom ideggel érzi messziről nyomán lopódzó ellenségeit. Az ablakon túl mozdonyok zörögtek, a sűrű füst, mint roppant denevérszárny, legyintett arcul. Tompa borzalom fogott el, mély állati félelem. Körülnéztem: szerettem volna néhány szót váltani jó, meghitt emberekkel, de nyirkos éj volt, és hideg sötét volt, Péter aludt, János aludt, Jakab aludt, Máté aludt és mind aludtak... Kövér csöppek indultak homlokomról, és végigcsurogtak gyűrött arcomon.

Pilinszky János: Négy soros

Alvó szegek a jéghideg homokban.
Plakátmagányban ázó éjjelek.
Égve hagyta a folyosón a villanyt.
Ma ontják véretem.

Tandori Dezső: A damaszkuszi út

Most, amikor ugyanúgy, mint mindig,
legfőbb ideje, hogy

Dsida Jenő: Kéne valaki

Kéne valaki, sokszor kéne:
fiatal hugocska, vagy öreg néne.

Tenne nyakamba talizmán-láncot,
simítana el minden ráncot.

Este, ha némán ágyamba fekszem,
beszélne róla, ki a kereszten

függ, a falon és haldokolva
irgalmat dobál paplanomra.

[Irna levelet, meghívót, sürgönyt,
huzná be tétován a csipke-függönyt,

melyen a holdfény suhogva járkal:
ennél a békés, esti homálynál]

ne legyen Mindenség, rohanó fáklya,
se kérdés, mely a szíveket rágja,

csak gyermekkor, hova visszamennék,
csak kisszoba, álom, emlék,

s mikor kitör a panaszom sírva,
mondaná: mindez meg volt írva, –

s mikor vad kínnal jajdul az elme,
– tenne úgy, mintha figyelne.

Pilinszky János: Elég

A teremtés bármilyen széles,
ólnál is szűkösebb.

Innét odáig. Kő, fa, ház.

Teszek, veszek. Korán jövök, megkésem.

És mégis olykor belép valaki
és ami van, hirtelenül kitárul.

Elég egy arc látványa, egy jelenlét,
s a tapéták vérezni kezdenek.

Elég, igen, egy kéz elég amint
megkeveri a kávé, vagy ahogy
„visszavonul a bemutatkozásból”,
elég, hogy elfeledjük a helyet,
a levegőtlen ablaksort, igen,
hogy visszatérve éjszaka szobánkba
elfogadjuk az elfogadhatatlant.

Nemes Nagy Ágnes: Kiáltva

Irgalmazz, Istenem! Én nem hiszek Tebenned,
Csak nincs kívül szót váltanom.

S lám, máris megadod azt a végső kegyelmet,
Hogy legalább imádkozom.

Bűnöm csak egy, de nagy: a gög fogai rágnak.
És most porig aláztatom.

Hörgök, vonagolok, mint egy nyomorú állat,
Kínomban a port harapom.

Életem vékonyul, gyökere félbemetszve,
Virága tán nem nyit soha.

Irgalmazz, Istenem, husvétvasárnap este,
Hisz él az Embernek Fia.

Itt megaláztatás, ott szorongattatások,
Kín és életveszedelem.

Ne hagyd el sok papod hitetlen unokáját,
Ne hagyd el nyomorult fejem!

Weöres Sándor: Egysoros vers

Isten rajtad: végtelen könny; Isten benned: végtelen
mosoly.

Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség

Elmondanám ezt néked. Ha nem unnád.
Mult éjszaka – háromkor – abbahagytam
a munkát.

Le is feküdtem. Ám a gép az agyban
zörgött tovább, kattogva-zúgva nagyban,
csak forgolódtam dühösen az ágyon,
nem jött az álom.

Hívtam pedig, így és úgy, balga szókkal,
százig olvasva s mérges altatókkal.

Az, amit írtam, lázasan meredt rám.

Izgatta szívem negyven cigarettám.

Meg más egyéb is. A fekete. Minden.

Hát fölkelek, nem bánom az egészet,

sétálgatok szobámba le-föl, ingben,

köröttem a családi fészek,

a szájakon lágy, álombeli mézek

s amint botorkálok itt, mint a részeg,

az ablakon kinézek.

Várj csak, hogy is kezdjem, hogy magyarázzam?

Te ismered a házam,

s ha emlékezni tudsz a

hálósobámra, azt is tudhatod,

milyen szegényes, elhagyott

ilyenkor innen a Logodi-utca,

ahol lakom.

Tárt otthonokba látsz az ablakon.

Az emberek feldöntve és vakon

vízszintesen fekszenek

s megforduló szemük kancsitva néz szét

ködébe csalfán csillogó eszüknek,

mert a mindennapos agyvérzszegénység

borult reájuk.

Mellettük a cipőjük, a ruhájuk

s ők a szobába zárva, mint dobozba,

melyet ébren szépitnek álmodozva,

de – mondhatom – ha így reá meredhetsz,

minden lakás olyan, akár a ketrec.

Egy keltőóra átketyeg a csendből,

sántítva baktat, nyomba felcsörömpöl

és az alvóra szól a
harsány riasztó: „ébredj a valóra”.

A ház is alszik, holtan és bután,

mint majd száz év után,

ha összeomlik, gyom virít alóla

s nem sejtí senki róla,

hogyan otthonunk volt-e vagy állat óla.

De fönny, barátom, ott fönny a derűs ég,

valami tiszta, fényes nagyszerűség,

reszketve és szilárdul, mint a hűség.

Az égbolt,

egészen úgy, mint hajdanába régen volt,

mint az anyám paplanja, az a kék fölt,

mint a vízfesték, mely irkámra szétfolyt,

s a csillagok

lélekző lelke csöndesen ragyog

a langyos őszi

éjjelbe, mely a hideget előzi,

kimondhatatlan messze s odaát,

ők, akik nézték Hannibál hadát

s most néznek engem, aki ide estem

és állok egy ablakba, Budapesten.

Én nem tudom, mi történt vélem akkor,

de úgy rémlett, egy szárny suhan felettem

s felém hajol az, amit eltemettem

rég, a gyerekkor.

Olyan sokáig

bámultam az égbolt gazdag csodáit,

hogyan már pirkadt is keleten s a szélben

a csillagok szikrázva, észrevétlen

meg-meglíbegtek és távolba roppant

fénycsóva lobbant,

egy menyei kastély kapuja tárult,

körötte láng gyult,

valami rebtent,

oszolni kezdett a vendégsereg fent,

a hajnali homály mély

árnyékai közé lengett a báléj,

künn az előcsarnok fényárban úszott,

a házigazda a lépcsőn bucsúzott,

előkelő úr, az ég óriása,

a bálterem hatalmas glóriása

s mozgás, riadt csilingelés, csodás,

halk női suttogás,

mint amikor már vége van a bálnak

s a kapusok kocsikért kiabálnak.

Egy csipkefátyol

látszott, amint a távol

homályból

gyémántosan aláfolly,

egy messze kéklő,

pazar belépő,

melyet magára ölt egy drága, szép nő

és rajt egy ékkő

behintve fénnel ezt a tiszta békét,

a halovány ég túlvilági kékét,

vagy tán egy angyal, aki szűzi

szép mozdulattal csillogó fejékét

hajába tűzi

és az álomnál csendesebben

egy arra ringó

könnyűske hintó

mélyébe lebben

s tovább robbog kacér mosollyal ebben,

aztán amíg vad paripái futnak

a farsangosan lángható Tejutnak

arany konfetti-záporába sok száz

batár között, patkójuk fölsziporkáz.

Szajátatva álltam

s a boldogságtól föl-fölkiabáltam,

az égbe bál van, minden este bál van

és most világolt föl értelme ennek

a régi, nagy titoknak, hogy a mennynek

tündérei hajnalba hazamennek

fényes körútjain a végtelennek.

Virradtig

maradtam így és csak bámultam addig.

Egyszerre szóltam: hát te mit kerestél

ezen a földön, mily kopott regéket,

miféle ringyók rabságába estél,

mily kézirat volt fontosabb tenéked,
hogy annyi nyár múlt, annyi sok deres tél
és annyi rest éj
s csak most tűnik szemedbe ez az estély?

Ötven,
jaj, ötven éve – szívem visszadöbben –
halottjaim is itt-ott, egyre többen –
már ötven éve tündököl fölöttem
ez a sok élő, fényes égi szomszéd,
ki látja, hogy könnyem mint morzsolom szét.
Szóval bevallom néked, megtörötten
földig hajoltam s mindezt megköszöntem.

Nézd csak, tudom, hogy nincsen mibe hinned
s azt is tudom, hogy el kell mennem innen,
de pattanó szívem feszítve húrnak
dalolni kezdtem ekkor az azúrnak,
annak, kiről nem tudja senki, hol van
annak, kit nem lelek se most, se holtan.
Bizony ma már, hogy izmaim lazulnak,
úgy érzem én, barátom, hogy a porban,
hol lelkek és göröngyök közt botoltam,
mégis csak egy nagy ismeretlen Úrnak
vendége voltam.

Rónay György: Jelenlét

Nézz föl az égre: ott van
felhők és csillagok közt.

Pillants körül a földön:
ott van fűben, virágban,
állatok ámuló szemében,
emberek arcán.

Áss le a föld alá:
csontokból és kőületekből
szándékainak lábnyoma
dereng feléd.

Mindenütt láthatatlan.

Mindenben látható.

Reményik Sándor: Istenarc

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Tán lét-előtti létem emlék-képe!
Fölíbe ezer réteg tornyosul,
De érzem ezer rétegen alul,
Csak nem tudom, miképp került a mélybe.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Néha magamban látom, néha másban.
Néha állok, mint fosztott ág, szegényen,
Ha rossz órámban eltűnik egészen
Alter-egóm az örök vándorlásban.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
A rárakódott világ-szenny alatt.
A rámrakódott világ-szenny alól,
Kihűlt csillagok hamuja alól
Akarom kibányászni magamat.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
S most ásót, kapát, csákányt ragadok,
Testvéreim, jertek, segítsetek,
Egy kapavágást ti is tegyetek,
Mert az az arc igazán én vagyok.

Egy istenarc van eltemetve bennem:
Antik szobor, tiszta, nyugodt erő.
Nem nyugszom, amíg nem hívom elő.
S bár világ-szennye rakódott reája,
Nem nyugszom, amíg nem lesz reneszánsza.

Habán Mihály: Átlényegülés

Aki önmagát keresi:
Istenre talál.
Aki az Istent keresi:
Önmagára lel.

Dsida Jenő: Isten szeret

Az este bús,
a szél irigy.
Parányi mécs
be szürke így.

Susog, beszél
száz sírverem
és messze egy
tükrös terem.

Sok bánatunk,
kevés derünk –
angyal, vezess,
gyerünk, gyerünk!

Forogni fog
sok fürge kör,
villogni fog
ezer tükör.

Egy árva mécs,
egy kis szavam:
ezernyi mécs,
ezer szavam.

Valami nagy,
sötét keret...
Az ember sír.
Isten szeret.

József Attila: Istenem

Dolgaim elől rejtegetlek,
Istenem, én nagyon szeretlek.
Ha rikkancs volna mesterséged,
segítenék kiabálni néked.

Hogyha meg szántóvető lennél,
segítenék akkor is mindennél.
A lovaiddat is szeretném
és szépen, okosan vezetném.

Vagy inkább ekeszarvat fogva
szántanék én is a nyomodba,
a szikre figyelnék, hogy ottan
a vasat még mélyebben nyomjam.

Ha csősz volnál, hogy óvd a sarjat,
én zavarnám a fele varjat.
S bármi efféle volna munkád,
velem azt soha meg nem unnád.

Ha nevetnél, én is örülnék,
vacsora után melléd ülnék,
pipámat egy kicsit elkérnéd
s én hosszan, mindent elbeszelnék.